

WALES AUDIT OFFICE
SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU

Archwilydd Cyffredinol Cymru
Auditor General for Wales

Y Gronfa Gofal Integredig – Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gorllewin Cymru

Blwyddyn archwilio: 2018

Dyddiad cyhoeddi: Awst 2019

Cyfeirnod y ddogfen: 1442A2019-20

Paratowyd y ddogfen hon ar gyfer Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda, Cyngor Sir Caerfyrddin, Cyngor Sir Ceredigion a Chyngor Sir Penfro fel rhan o'r gwaith a gyflawnwyd yn unol â swyddogaethau statudol.

Os gwneir cais am wybodaeth y gallai'r ddogfen hon fod yn berthnasol iddi, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000.

Mae adran 45 o'r Cod yn nodi sut y disgwylir i awdurdodau cyhoeddus ymdrin â cheisiadau, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd partïon perthnasol. O ran y ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru yn drydydd partïon perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynglŷn â datgelu neu aildefnyddio'r ddogfen hon i Swyddfa Archwilio Cymru yn

swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg ac yn Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg.

Cyflawnwyd y gwaith gan dîm a oedd yn cynnwys Anne Beegan, Fflur Jones a Philippa Fido o dan gyfarwyddyd Matthew Mortlock.

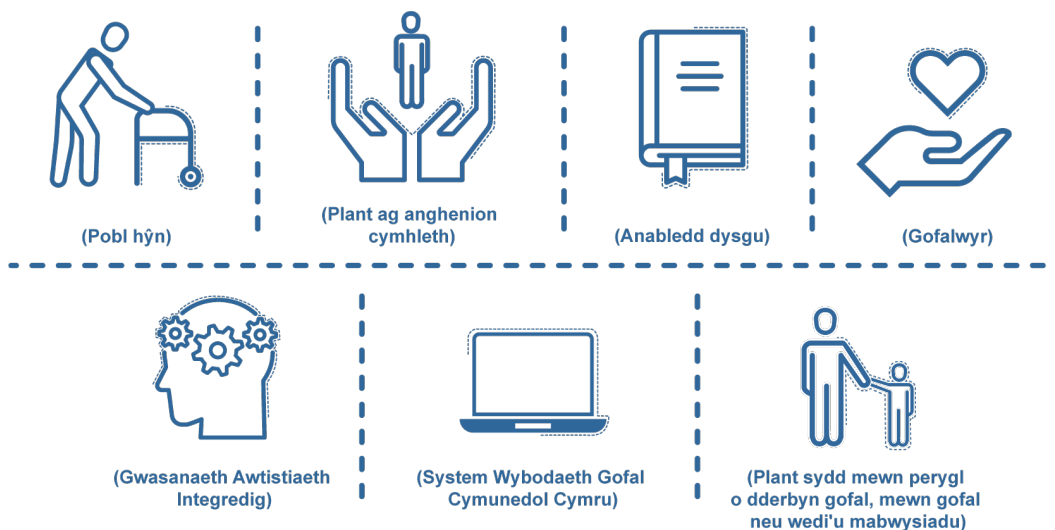
Cynnwys

Cyflwyniad	4
Adroddiad manwl	
Gwaith partneriaeth	6
Defnyddio'r gronfa	7
Trefniadau llywodraethu	11
Canlyniadau defnyddwyr gwasanaethau	11
Atodiadau	
Atodiad 1 – Prif ganfyddiadau ein harolygon ymhlith aelodau'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol ac arweinwyr prosiectau	13
Atodiad 2 – Enghreifftiau o ymarfer nodedig	15
Atodiad 3 – Cwestiynau pwysig i aelodau byrddau a phwyllgorau craffu	16

Cyflwyniad

- 1 Mae Llywodraeth Cymru'n dyrannu'r Gronfa Gofal Integredig (y gronfa) ledled Cymru. Ei nod yw annog a galluogi gwasanaethau cymdeithasol, iechyd, tai, y trydydd sector a darparwyr annibynnol i weithio mewn ffordd integredig i ddatblygu gwasanaethau cynaliadwy.
- 2 Ers sefydlu'r gronfa yn 2014-15, mae Llywodraeth Cymru wedi dosbarthu £270 miliwn ledled Cymru rhwng 2014-15 a 2018-19. Yn 2019-20, ceir £115 miliwn yn y gronfa.
- 3 Ar ôl canolbwyntio i gychwyn ar gynorthwyo pobl hŷn, yn enwedig pobl eiddil oedrannus, ehangwyd cwmpas y gronfa dros gyfnod i gynnwys prosiectau a grwpiau poblogaeth eraill fel y nodir yn [Arddangosyn 1](#).

Arddangosyn 1: cwmpas y Gronfa Gofal Integredig

Ffynhonnell yr arddangosyn: Swyddfa Archwilio Cymru

- 4 Mae Llywodraeth Cymru'n dosbarthu'r gronfa ledled Cymru i'r saith Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol. Mae'r byrddau hyn yn gyfrifol am oruchwylio a rheoli'r modd y defnyddir y gronfa yn eu hardaloedd.
- 5 Ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru, rydym wedi pwyso a mesur a yw'r gronfa'n cael ei defnyddio i ddarparu gwasanaethau cynaliadwy sy'n cyflawni gwell canlyniadau i ddefnyddwyr gwasanaethau, gan ganolbwyntio ar ystyried a yw Llywodraeth Cymru'n rheoli'r gronfa'n effeithiol i gyflawni ei hamcanion, ac ar ddog i wybod a yw'r byrddau'n dangos eu bod yn defnyddio'r gronfa'n effeithiol. Rydym hefyd wedi ystyried a yw'r prosiectau a gefnogir gan y gronfa'n gwneud gwahaniaeth amlwg ar lefel leol.

6 Ym mis Gorffennaf 2019, cyhoeddwyd ein hadroddiad cenedlaethol **Y Gronfa Gofal Integredig** sy'n dod i'r casgliad **bod y gronfa'n cael effaith gadarnhaol drwy gefnogi gwaith partneriaeth gwell a thrwy integreiddio gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol yn well. Fodd bynnag, mae agweddau ar y ffordd y cafodd y gronfa ei rheoli ar lefel genedlaethol, lefel ranbarthol a lefel prosiectau wedi cyfyngu ar ei photensial hyd yma. Ni cheir llawer o dystiolaeth bod prosiectau llwyddiannus yn cael eu prif-ffrydio a'u hariannu fel rhan o wasanaethau craidd cyrff cyhoeddus hyd yma.**

- 7 Mae'r adroddiad atodol hwn y dylid ei ddarllen ochr yn ochr â'r adroddiad cenedlaethol yn nodi ein canfyddiadau ar gyfer Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gorllewin Cymru (y Bwrdd) mewn mwy o fanylder. Mae'n adeiladu ar yr adborth a roddwyd i'r Bwrdd ar ôl inni gwblhau ein gwaith maes.
- 8 Mae'r Bwrdd yn dwyn ynghyd dri awdurdod lleol y Gorllewin (Cyngor Sir Caerfyrddin, Cyngor Sir Ceredigion a Chyngor Sir Penfro), Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda, a chynrychiolwyr y trydydd sector a darparwyr annibynnol.

Mae **Rhan 1** yn crynhoi'r gwaith partneriaeth o ran y gronfa

Mae **Rhan 2** yn crynhoi'r modd y mae'r gronfa'n cael ei defnyddio yn y rhanbarth

Mae **Rhan 3** yn crynhoi'r trefniadau llywodraethu rhanbarthol ar gyfer y gronfa

Mae **Rhan 4** yn crynhoi effaith gyffredinol y gronfa o ran gwella canlyniadau defnyddwyr gwasanaethau

- 9 Drwy gyflawni'r gwaith hwn, rydym wedi pennu nifer o feysydd y gallai'r Bwrdd eu gwella ar lefel ranbarthol yn ein tyb ni. Fe'u nodir drwy'r adroddiad hwn. Nid ydym wedi gwneud unrhyw argymhellion penodol ar gyfer y Bwrdd; ond, mae'r adroddiad cenedlaethol yn cynnwys nifer o argymhellion sy'n berthnasol i bob un o'r byrddau.
- 10 Rydym hefyd wedi nodi enghreifftiau o ymarfer ledled Cymru y gall y Bwrdd ddysgu ohonynt.
- 11 Yn olaf, rydym hefyd wedi pennu rhai cwestiynau pwysig y gallai aelodau o fwrdd y bwrdd iechyd a phwyllgorau craffu'r awdurdodau lleol eu trafod â'r swyddogion arweiniol sy'n gyfrifol am y gronfa i gadw llygad barcud ar y modd y'i defnyddir ar draws y rhanbarth.

Adroddiad manwl

Gwaith partneriaeth

- 12 Mae ein hadroddiad cenedlaethol yn nodi bod **y gronfa wedi helpu i ddod â sefydliadau ynghyd i gynllunio ac i ddarparu gwasanaethau**. Mae partneriaethau iechyd a gofal cymdeithasol yn bodoli ers peth amser ond nid oedd llawer o waith integredig yn digwydd cyn sefydlu'r gronfa. Canfuwyd bod y gronfa wedi ysgogi partneriaid rhanbarthol i ddatblygu gwasanaethau integredig ac i symud at drefniadau ariannu ar y cyd yng nghyd-destun polisïau a deddfwriaeth ehangach.
- 13 Yn y Gorllewin, cydnabu'r aelodau fod y Bwrdd wedi gwella'n raddol ers ei sefydlu yn 2016. Bu'r partneriaid yn barod i ddefnyddio arian craidd ac arian arall, fel arian pwysau'r gaeaf, i gefnogi prosiectau'r Gronfa Gofal Integredig. Ond, er bod gwaith partneriaeth cyffredinol dda yn digwydd yn y Gorllewin, nid yw pob partner wedi teimlo ei fod yn aelod cyfartal o'r bartneriaeth.
- 14 Fel rhan o'n harolwg ymhlith aelodau'r Bwrdd, gofynnwyd:
- a yw'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol yn hwyluso gwaith partneriaeth da;
 - a yw'r sefydliadau sy'n bartneriaid yn dangos ymrwymiad i waith partneriaeth.
- 15 Roedd yr ymatebion a ddaeth i law yn y Gorllewin ychydig yn llai cadarnhaol na chyfartaledd Cymru gyfan, ond roeddent yn dal i fod yn gadarnhaol ar y cyfan.
- 16 Fel rhan o'n harolygon ymhlith aelodau'r Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol ac arweinwyr prosiectau, gofynnwyd hefyd am effaith y gronfa ar waith partneriaeth. Roedd yr ymatebion a ddaeth i law o'r Gorllewin yn cadarnhau bod y farn gyffredinol ynghylch yr effaith y mae'r gronfa wedi'i chael o ran cryfhau gwaith partneriaeth yn gadarnhaol (**Arddangosyn 2**). Mae'r holl ymatebion rhanbarthol i'r arolygon, ynghyd â'r cyfraddau ymateb, i'w cael yn **Atodiad 1**.

Arddangosyn 2: dywedodd y rheini a atebodd ein harolygon yn y Gorllewin...

Ffynhonnell yr arddangosyn: Arolygon Swyddfa Archwilio Cymru ymhlith aelodau'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol ac arweinwyr prosiectau

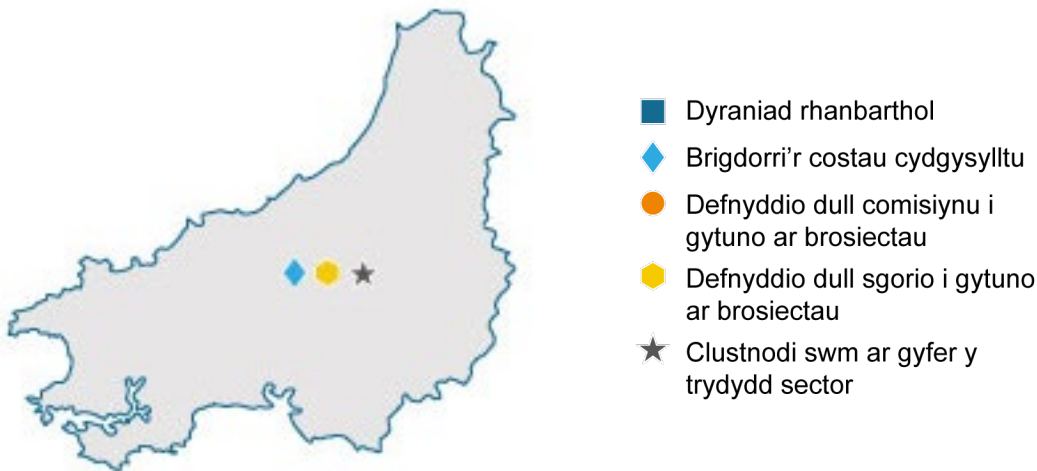

Adroddiad manwl

Defnyddio'r gronfa

- 17 Mae ein hadroddiad cenedlaethol yn nodi bod agweddau ar y ffordd y cafodd y gronfa ei dyrannu gan Lywodraeth Cymru a'i defnyddio gan bartneriaid rhanbarthol wedi cyfyngu ar ei photensial hyd yma. Mae'n nodi y gall y byrddau ei chael yn anodd taro cydbwysedd rhwng anghenion y boblogaeth leol a dyraniadau dangosol Llywodraeth Cymru ar gyfer grwpiau targed. Mae hefyd yn nodi bod y byrddau'n defnyddio eu dyraniadau mewn gwahanol ffyrdd, ac nad yw pob un o'r rhain yn cefnogi ffocws rhanbarthol. Canfuwyd bod y dulliau o ddefnyddio'r gronfa'n amrywio o ranbarth i ranbarth, ac nad oes llawer yn cael ei wneud i rannu'r dulliau a ddefnyddir ledled Cymru ac i ddysgu ohonynt.

Arddangosyn 3: dulliau o ddefnyddio'r gronfa 2014-18

Ffynhonnell: Swyddfa Archwilio Cymru

- 18 Cydnabu aelodau'r Bwrdd nad yw'r gronfa'n cael ei defnyddio lawer ar sail ranbarthol ar hyn o bryd. Ers sefydlu'r gronfa, mae'r Bwrdd wedi dosbarthu ei ddyraniad i'r siroedd. Yn ôl y rheini a gafodd eu cyf-weld, nid ystyrir bod y dyraniadau sirol bob amser yn deg. Mae'r Bwrdd yn symud tuag at ddull mwy rhanbarthol o weithredu, ond cydnabu'r aelodau y bydd yn cymryd amser i roi'r dull newydd ar waith.
- 19 Yn y Gorllewin, caiff y gronfa ei brigdorri i ariannu swyddi cydgysylltu a rheoli prosiectau. O dan oruchwyliaeth ei is-grwpiau, defnyddir rhywfaint o'r arian a frigdorri i hybu blaenoriaethau'r Bwrdd. Caiff cyfran o'r gronfa ei chlustnodi er mwyn i'r trydydd sector wneud ceisiadau am arian, ond dywedodd cynrychiolwyr y trydydd sector wrthym nad ydynt yn teimlo eu bod yn cael mynediad digonol at y gronfa a'u bod yn elwa'n bennaf pan fydd y gwariant ar brosiectau eraill yn llithro.

- 20 Yn ddiweddar, dechreuodd rhai o'r Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol ddyrannu'r gronfa drwy gomisiynu grwpiau thematig i lunio rhaglen waith y gall y gronfa ei chefnogi, yn hytrach na rhoi gwahoddiad agored i'r sefydliadau sy'n aelodau ohonynt wneud ceisiadau. Mae Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gorllewin Cymru'n gofyn am geisiadau ac, ar ôl eu cyflwyno, mae'n defnyddio dull sgorio i benderfynu pa brosiectau i'w hariannu. Bu inni arsylwi ar drafodaeth dda ac ar ddefnydd o'r dull sgorio ym Myrddau Integredig Sirol y Bwrdd, sef y grwpiau sy'n gyfrifol am oruchwylio'r gronfa ym mhob sir. Roedd y prosiectau a gynigiwyd yn cydweddu'n fras ag amcanion corfforaethol y partneriaid o ran atal ac integreiddio, ond ni chanfuwyd ei bod yn ofynnol sicrhau bod cysylltiad rhwng prosiectau ac amcanion strategol y Bwrdd na'r amcanion llesiant lleol i gefnogi'r broses o roi **Deddf Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015** ar waith.
- 21 Mae ein gwaith hefyd yn tynnu sylw at y ffaith bod y Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol wedi datblygu gwahanol ddulliau o reoli tanwariant. Mae rheoli tanwariant yn effeithiol yn dal i fod yn broblem, ond mae'r broses fwyaf datblygedig ar waith ym Mwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gorllewin Cymru lle cedwir rhestr wrth gefn o brosiectau y gellir eu cefnogi os oes arian dros ben. Mae'r Bwrdd hefyd yn gwahodd ceisiadau ar fyr rybudd gan y trydydd sector ar gyfer prosiectau y gellir eu cyflawni mewn cyfnod byr, yn ogystal â chytuno ymlaen llaw ar y modd y caiff tanwariant cyfalaf ei ddefnyddio i gefnogi storffeydd cyfarpar.

Meysydd i'w gwella

- Mynd ati i ddefnyddio'r Gronfa Gofal Integredig ar sail fwy rhanbarthol a sicrhau bod prosiectau'n cefnogi amcanion strategol
- Defnyddio'r Gronfa Gofal Integredig mewn ffordd sy'n gydnaws â'r modd y defnyddir cronfeydd eraill (e.e. y gronfa trawsnewid, arian dementia, a chyllid craidd ac ati) i sicrhau eu bod yn cael cymaint o effaith â phosibl gyda'i gilydd
- Chwilio am ffyrdd o sicrhau bod y trydydd sector yn cael mynediad teg at y Gronfa Gofal Integredig

Adroddiad manwl

Trefniadau llywodraethu

- 22 Mae ein hadroddiad cenedlaethol yn nodi bod angen datblygu trefniadau llywodraethu'r gronfa ymhellach i gryfhau'r gwaith goruchwyllo canolog ac i sicrhau mwy o gysondeb ar draws y rhanbarthau. Mae'r adroddiad yn tynnu sylw at y ffaith bod y Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol yn aml yn dirprwyo cyfrifoldeb dros y gronfa i is-grŵp ac nad yw'r byrddau iechyd a'r awdurdodau lleol yn gwneud llawer i graffu ar y modd y defnyddir y gronfa. Mae'r adroddiad hefyd yn nodi bod cadernid y gwaith rheoli prosiectau'n amrywio o fwrdd i fwrdd ac o sefydliad i sefydliad, ac mai prin yw'r prosiectau sy'n cynnwys defnyddwyr gwasanaethau o'r dechrau'n deg.
- 23 Ym Mwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gorllewin Cymru, dirprwyir y gronfa i'r Byrddau Integredig Sirol a Fforwm Rhanbarthol y Gronfa Gofal Integredig sy'n adrodd i Fwrdd Cyflawni'r Rhaglen Integredig (y Rhwydwaith Integreiddio Rhanbarthol erbyn hyn) a'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol. Mae Grwpiau Gweithredu Blaenoriaethau'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol hefyd yn ysgwyddo cyfrifoldeb dros yr arian a ddyrennir ar gyfer blaenoriaethau rhanbarthol. Yn 2018, sefydlwyd Grŵp Cyfalaf newydd ar gyfer y Gronfa Gofal Integredig i gefnogi'r dull rhanbarthol o ddefnyddio'r arian cyfalaf. Canfu ein gwaith nad oedd pob aelod o Fwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gorllewin Cymru na phob aelod o'i is-grwpiau'n deall strwythur y Bwrdd na pha grwpiau yr oeddent yn aelodau ohonynt.
- 24 Ceir cynrychiolaeth o'r cyrff statudol ar bob Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol, ond roedd cynrychiolaeth o'r maes tai cyn diwygio Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 yn 2018 yn amrywio. Tynnwyd sylw'r Bwrdd at yr angen i ystyried a oes ganddo ddigon o gynrychiolaeth o'r meysydd tai a chyllid. Oherwydd nifer yr awdurdodau lleol yn y rhanbarth, gall maint aelodaeth y Bwrdd greu heriau o ran penderfynu, trafod a chael consensws. Dywed cynrychiolwyr gofalwyr a defnyddwyr gwasanaethau fod eu cyfraniadau at benderfyniadau'n aml yn gyfyngedig gan fod trafodaethau a phenderfyniadau'n aml yn digwydd tu allan i gyfarfodydd y Bwrdd heb iddynt fod yn rhan ohonynt. Mae cynrychiolydd gofalwyr yn aelod o Fwrdd Integredig Sir Gaerfyrddin, ond nid oes cynrychiolydd o'r fath ar y ddau Fwrdd Integredig arall.
- 25 Nid yw aelodau'r Bwrdd yn rhoi gwybod yn gyson i'w sefydliadau am drafodaethau, er enghraifft, ynghylch dyrannu'r gronfa a'i heffaith yn y rhanbarth.
- 26 Mae'r Bwrdd wedi cymryd rhai camau i gysylltu ei waith â'r Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus Lleol drwy greu cysylltiadau rhwng y Cynlluniau Ardal a Llesiant a sicrhau cysondeb o ran aelodaeth. Canfuwyd bod cyfle i egluro ac i wella'r cysylltiadau rhwng y Bwrdd a Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus Sir Gaerfyrddin, Ceredigion a Sir Benfro yn rheolaidd ac yn barhaus, gan gynnwys:
- pennu'r berthynas rhwng y Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus a strwythur Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gorllewin Cymru;
 - sefydlu dolen gysyllt fwy ffurfiol rhwng y Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus a Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gorllewin Cymru.

- 27 Yng ngoleuni argymhellion **Cymru lachach: cynllun hirdymor ar gyfer iechyd a gofal cymdeithasol**¹, mae'r Bwrdd yn adolygu'r trefniadau rhyngddo a Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus y Gorllewin.
- 28 Ar lefel prosiectau, canfuwyd cryfderau a gwendidau o ran y dull o reoli'r prosiectau a ariennir (**Arddangosyn 4**).

Arddangosyn 4: cryfderau a gwendidau o ran rheoli prosiectau

Cryfderau	Gwendidau
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ceir cyfathrebu da rhwng arweinwyr rhanbarthol y Gronfa Gofal Integredig ac arweinwyr prosiectau ✓ Mae'n ofynnol i arweinwyr prosiectau weithio ac adrodd ar sail targedau y cytunir arnynt ✓ Mae arweinwyr prosiectau am ymgysylltu â defnyddwyr gwasanaethau pan fyddant yn cynllunio prosiectau ✓ Rheoli risgiau prosiectau ✓ Yn lleol, mae'n ymddangos bod trefniadau da ar waith ar y cyfan i oruchwylio'r prosiectau a ariennir, a hynny drwy fabwysiadu trefniadau'r sefydliadau sy'n lletya'r prosiectau 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Nid oes cynllun prosiect ar gael i ategu pob prosiect, yn enwedig yn achos prosiectau sy'n treiglo o flwyddyn flaenorol a phrosiectau a ariennir yn sgil tanwariant ✗ Mae'r dulliau o reoli prosiectau'n amrywio ✗ Nid yw'n glir a yw risgiau prosiectau'n bwydo i mewn i'r gwaith o fonitro risgiau sefydliadol

Ffynhonnell: Gwaith maes Swyddfa Archwilio Cymru

- 29 Yn yr un modd â llawer o'r rhanbarthau eraill, mae'r Bwrdd yn methu'n gyson â choladu gwybodaeth monitro prosiectau, craffu arni a'i chymeradwyo erbyn dyddiadau terfyn tynn Llywodraeth Cymru. Mae'r ffurflenni monitro'n aml yn cael eu cymeradwyo cyn i'r Bwrdd gael cyfle i graffu arnynt.

Meysydd i'w gwella

- Gan adeiladu ar y gwaith a wnaed hyd yma, creu cysylltiadau mwy effeithiol â'r tri Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus
- Cryfhau'r trefniadau i reoli pob un o brosiectau'r Gronfa Gofal Integredig
- Llunio systemau i adrodd yn ôl i sefydliadau unigol mewn ffordd fwy cyson

¹ **Cymru lachach**, a gyhoeddwyd ym mis Mehefin 2018, yw cynllun hirdymor Llywodraeth Cymru ar gyfer iechyd a gwasanaethau cymdeithasol yng Nghymru

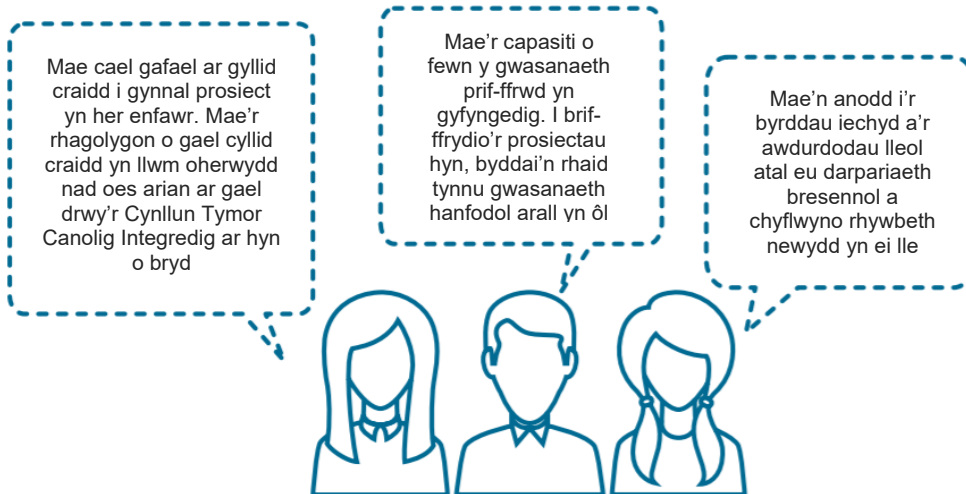

Adroddiad manwl

Canlyniadau defnyddwyr gwasanaethau

- 30 Er bod enghreifftiau cadarnhaol, mae ein hadroddiad cenedlaethol yn nodi nad yw effaith gyffredinol y gronfa o ran gwella canlyniadau defnyddwyr gwasanaethau yn glir o hyd ac na cheir llawer o dystiolaeth bod prosiectau llwyddiannus yn cael eu prif-ffrydio hyd yma. Mae'r adroddiad yn nodi bod y Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol yn pennu amryw o astudiaethau achos cadarnhaol, ond ni cheir llawer o dystiolaeth bod prosiectau llwyddiannus wedi'u prif-ffrydio a'u hariannu fel rhan o wasanaethau craidd y cyrff cyhoeddus hyd yma.
- 31 Roedd aelodau Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gorllewin Cymru'n teimlo'n gryf bod y gronfa'n cael ei defnyddio i ariannu'r prosiectau cywir, a'u bod yn canolbwyntio ar ganlyniadau pan fyddant yn goruchwyllo'r modd y'i defnyddir. Mae partneriaid rhanbarthol y Gorllewin yn gwella'r modd y maent yn cofnodi data am berfformiad prosiectau, ond maent yn cydnabod bod cofnodi canlyniadau cyson a chymaradwy, yn hytrach na data allbynnau, yn dal i fod yn her.
- 32 Mae'r Bwrdd wedi llunio fframwaith canlyniadau rhanbarthol i gefnogi Llwybr Gofal Integredig Llywodraeth Cymru ar gyfer Pobl Hŷn. Treialwyd y fframwaith yn ystod 2018-19 a gallai ddarparu dull cyffredin o fonitro perfformiad a chanlyniadau prosiectau tebyg ar draws y rhanbarth. Yn debyg i ardaloedd byrddau eraill, mae aelodau'r Bwrdd yn dal i'w chael yn anodd rhannu gwybodaeth yn llwyddiannus, ac mae hyn yn peri iddi fod yn anodd iawn dangos effaith a chanlyniadau o safbwynt amlasiantaethol. Yn gynyddol, mae arweinwyr prosiectau'n ceisio dangos effaith eu prosiectau drwy gyfrwng astudiaethau achos, gan gynnwys drwy ddefnyddio straeon fideo.
- 33 Yn yr un modd â Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol eraill, ychydig o enghreifftiau a geir yn y Gorllewin o brosiectau sydd wedi'u prif-ffrydio, a hynny oherwydd pwysau ariannol a phwysau i wneud arbedion. Mae arweinwyr prosiectau'n ei chael yn arbennig o anodd mesur arbedion ariannol oherwydd natur ataliol y prosiectau. Mae prosiectau o'r fath yn ceisio rheoli galw a gwella gwasanaethau, ac mae'n anodd mesur y canlyniadau hyn ar ffurf arbedion ariannol. Nid oes gan nifer o brosiectau strategaeth ymadael glir os bydd yr arian yn dod i ben. Nid oes trefn reolaidd ar waith i werthuso prosiectau, er bod peth gwaith gwerthuso'n digwydd ar lefel leol ar sail *ad hoc*. Mae llawer o brosiectau'n treiglo o flwyddyn i flwyddyn ac mae hyn yn cyfyngu ar y cyfleoedd i ddefnyddio'r gronfa i ddatblygu prosiectau newydd ac arloesol. Er eu bod yn dal i ddibynnu ar y gronfa, ystyrir bod nifer o'r prosiectau'n rhan o'r gwasanaethau craidd erbyn hyn.

Arddangosyn 5: yr heriau a bennwyd o ran prif-ffrydio prosiectau drwy ein harolwg ymhlith arweinwyr prosiectau yn y Gorllewin

Ffynhonnell: Arolwg Swyddfa Archwilio Cymru ymhlith arweinwyr prosiectau

- 34 Er ei bod yn haws dysgu ar y cyd pan fydd llai o bartneriaid, mae'r Bwrdd wedi datblygu dull o ddysgu ar y cyd yn y rhanbarth drwy'r Fforwm Gofal Integredig Rhanbarthol. Mae'r fforwm yn dwyn cynrychiolwyr o'r Byrddau Integredig Sirol ac arweinwyr prosiectau ynghyd i drafod meysydd sy'n gyffredin iddynt. Yn wahanol i lawer o'r byrddau eraill, mae'r Bwrdd wedi mynd ati i ddysgu ar y cyd â'i Fwrdd Partneriaeth Rhanbarthol cyfagos (Bae Abertawe) ac mae hyn yn hwyluso cyfleoedd i ddatblygu prosiectau a'u rhoi ar waith. Serch hynny, cydnabu'r Bwrdd y gallai wneud mwy i rannu gwersi ac arferion da, gan gynnwys rhannu'r hyn a ddysgir o brosiectau tebyg sydd ar waith yn y gwahanol siroedd sy'n rhan o'r Bwrdd.

Meysydd i'w gwella

- Mynd ati i ddefnyddio'r fframwaith canlyniadau rhanbarthol ar gyfer pob prosiect os bydd y peilot yn llwyddiannus
- Paratoi strategaethau ymadael ar gyfer pob un o brosiectau'r Gronfa Gofal Integredig
- Dysgu o arferion da mewn rhanbarthau eraill tu hwnt i Fae Abertawe

Atodiad 1

Prif ganfyddiadau ein harolygon ymhlith aelodau'r Bwrdd ac arweinwyr prosiectau

Dangosodd ein harolwg ymhlith aelodau Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gorllewin Cymru^{2, 3} yr hyn a ganlyn:

		Ledled Cymru...
	Roedd 4 allan o 6 yn cytuno bod y sefydliadau sy'n bartneriaid yn dangos ymrwymiad i waith partneriaeth	84%
	Roedd 4 allan o 6 yn cytuno bod cysylltiadau priodol â grwpiau a fforymau rhanbarthol eraill, fel y Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus, i sicrhau nad oedd unrhyw orgyffwrdd na bylchau o ran ymateb i ofynion deddfwriaethol	56%
	Roedd 2 allan o 5 yn cytuno ei bod yn ddefnyddiol clustnodi arian o'r gronfa ar gyfer y mentrau cenedlaethol	53%
	Roedd 1 allan o 4 yn cytuno bod y templedi a ddarperir gan Lywodraeth Cymru ar gyfer yr adroddiadau chwarterol yn casglu'r wybodaeth gywir	34%
	Roedd 1 allan o 4 yn cytuno bod cyfathrebu defnyddiol yn mynd rhagddo'n barhaus rhwng y Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol a Llywodraeth Cymru i ddeall unrhyw newidiadau i'r gronfa	63%
	Roedd 4 allan o 5 yn cytuno bod y cynigion a gyflwynir gerbron y Bwrdd i'w cymeradwyo o ansawdd da ar y cyfan	80%
	Roedd 1 allan o 6 yn cytuno bod y Bwrdd yn neilltuo digon o amser i graffu'n effeithiol ar y modd y mae'r prosiectau a gefnogir gan y gronfa'n cael eu rhoi ar waith	57%
	Roedd 3 allan o 5 yn cytuno bod proses glir ar gael i fonitro ac i reoli tanwariant a gorwariant prosiectau o fewn strwythur y Bwrdd	72%
	Roedd 3 allan o 6 yn cytuno bod y Bwrdd a'i is-grŵp yn canolbwyntio ar ganlyniadau pan fyddant yn craffu ar y prosiectau	69%
	Roedd 3 allan o 6 yn cytuno bod y gronfa'n ariannu'r prosiectau cywir	64%
	Roedd 4 allan o 5 yn cytuno bod y prosiectau a ariennir yn gwneud gwahaniaeth i ddefnyddwyr gwasanaethau	87%

² Dim ond chwech o'r pymtheg (40%) aelod o'r Bwrdd y gofynnwyd iddynt gymryd rhan yn ein harolwg a ymatebodd

³ Ni wnaeth pob aelod a ymatebodd ateb pob cwestiwn

Dangosodd ein harolwg ymhlith arweinwyr prosiectau⁴ yn y Gorllewin yr hyn a ganlyn:

		Ledled Cymru...
	Dyweddodd 5 allan o 14 (36%) fod eu prosiect(au) wedi cael arian mewn blynyddoedd blaenorol	71%
	Dyweddodd 8 allan o 14 (57%) fod eu prosiect(au) wedi cael arian ychwanegol, yn ogystal â'r Gronfa Gofal Integredig	48%
	Dyweddodd 14 allan o 14 (100%) fod cysylltiad clir rhwng eu prosiect(au) a'r blaenoriaethau strategol cenedlaethol, gan gynnwys Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru)	92%
	Dyweddodd 11 allan o 14 (79%) fod fframwaith rheoli risg yn ei le ar gyfer eu prosiect(au)	58%
	Dyweddodd 13 allan o 14 (93%) eu bod wedi cael cyfarwyddyd priodol gan reolwyr i'w cynorthwyo i roi'r prosiect(au) ar waith	89%
	Dyweddodd 9 allan o 14 (64%) fod gofyn iddynt gynnwys strategaeth ymadael fel rhan o'u cynlluniau prosiect	40%
	Dyweddodd 13 allan o 14 (93%) fod un pwynt atebolrwydd ar gael o ran rhoi'r prosiect(au) ar waith	78%
	Dyweddodd 6 allan o 14 (43%) fod eu prosiect(au) wedi dechrau'n brydlon	32%
	Dyweddodd 6 allan o 14 (43%) fod dull ar waith i fesur buddion ariannol y prosiect(au)	40%
	Dyweddodd 8 allan o 14 (57%) eu bod wedi gallu dangos effaith y prosiect(au)	60%
	Dyweddodd 7 allan o 14 (50%) fod y gronfa'n helpu i ddarparu gwasanaethau gwell a chynaliadwy yn eu rhanbarth	66%
	Dyweddodd 6 allan o 14 (43%) fod heriau o ran prif-ffrydio'r prosiect(au)	75%
	Dyweddodd 14 allan o 14 (100%) fod y prosiect(au) yn gwneud gwahaniaeth i ddefnyddwyr gwasanaethau	91%

⁴ Ymatebodd 14 o'r 39 (36%) o arweinwyr prosiectau y gofynnwyd iddynt gymryd rhan yn ein harolwg

Atodiad 2

Enghreifftiau o ymarfer nodedig

Wrth inni ymgymryd â'n gwaith, rydym wedi nodi nifer o feysydd ymarfer y gallai Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol eraill ddysgu ohonynt.

Ledled rhanbarth **Cwm Taf Morgannwg**, mae'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol a Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Cwm Taf wedi ymgymryd â gwaith datblygu i bennu meysydd sy'n gyffredin i'r ddwy bartneriaeth, ac i gytuno pwy sy'n gyfrifol am bob un ohonynt. I ategu'r trefniadau hyn, mae cynrychiolydd o'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol yn aelod o'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus fel aelod nad yw'n pleidleisio, a'r gwrthwyneb, i sicrhau bod y partneriaethau'n cyfathrebu â'i gilydd.

Mae Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol **Gorllewin Cymru** wedi datblygu dull strategol o ddefnyddio tanwariant. Pan fydd yn dyrannu arian i brosiectau newydd ar ddechrau'r flwyddyn ariannol, mae'n sgorio'r prosiectau aflwyddiannus gan ddefnyddio'r un dull sgorio â'r prosiectau llwyddiannus. Mae'n pennu'r prosiectau sy'n sgorio uchaf ac yn cytuno i ddefnyddio unrhyw danwariant i'w rhoi ar waith. O wneud hyn, mae'n sicrhau nad yw'r Bwrdd yn ceisio defnyddio'r tanwariant ar ddiwedd y flwyddyn ar gyfer ymyriadau tymor byr.

Ar ôl cynnal adolygiad mewnol, mae Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol **Caerdydd a'r Fro** wedi datblygu dangosfwrdd perfformiad i fonitro'r Gronfa Gofal Integredig. Mae'r dangosfwrdd yn cefnogi'r broses o baratoi adroddiadau chwarterol am y lefelau gweithgarwch arfaethedig a gwirioneddol, effaith a chanlyniadau'r gronfa gan ddefnyddio system RAG sy'n dynodi'r prosiectau nad ydynt ar y trywydd iawn mewn ffordd weledol.

Ym Mwrdd Partneriaeth Rhanbarthol **Gwent Fwyaf**, amlinellir swyddogaethau a chyfrifoldebau'r Bwrdd a'i is-grwpiau mewn memorandwm cyd-ddealltwriaeth. Mae'r ddogfen a lofnodwyd gan bob partner yn nodi eu bwriad i gydweithio mewn ffordd gydweithredol er budd trigolion Gwent. Mae'r memorandwm yn cynnwys proses datrys gwrthdaro sydd wedi ategu trafodaethau agored a gonest rhwng partneriaid pan fydd gwrthdaro'n codi.

Nid yw'r rhestr hon o enghreifftiau'n gyflawn. Ceir enghreifftiau eraill yn y deunyddiau a baratowyd yn sgil gweminarau diweddar ein Cyfnewidfa Arfer Da **Prif heriau Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol**.

Atodiad 3

Cwestiynau pwysig i aelodau byrddau a phwyllgorau craffu

I sicrhau bod modd i aelodau o fwrdd y bwrdd iechyd a phwyllgorau craffu'r awdurdodau lleol gadw llygad barcud ar y modd y caiff y gronfa ei defnyddio ar draws y rhanbarth, rydym wedi llunio rhai enghreifftiau o gwestiynau y gellir eu trafod â'r swyddogion arweiniol sy'n gyfrifol am y gronfa a'r swyddogion arweiniol sy'n aelodau o'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol.

Gwaith partneriaeth

- A yw'r sefydliad yn herio'r arferion gweithio presennol ac yn mynd ati i chwilio am gyfleoedd newydd drwy'r gronfa i weithio mewn partneriaeth â'i bartneriaid rhanbarthol?
- A yw'r sefydliad yn ystyried opsiynau i ddefnyddio arian yn fwy effeithiol, er enghraifft drwy gyfuno ffrydiau ariannu amrywiol, lle bo'n briodol, i gynorthwyo gwasanaethau i gael mwy o effaith?

Defnyddio'r gronfa

- A yw'r sefydliad, drwy ei gynrychiolwyr ar y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol, yn ymgysylltu'n effeithiol â rhanddeiliaid perthnasol, gan gynnwys y cyhoedd, i osod sail ar gyfer ei gynlluniau i ddefnyddio'r gronfa?
- A yw'r sefydliad, drwy ei gynrychiolwyr ar y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol, yn sicrhau bod sefydliadau'r trydydd sector yn bartneriaid cyfartal ac yn cael mynediad teg at y Gronfa Gofal Integredig ar ddechrau'r flwyddyn ariannol ac yn ystod y flwyddyn?
- A yw'r sefydliad, drwy ei gynrychiolwyr ar y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol, yn sicrhau bod y dull o asesu, blaenoriaethu a chymeradwyo gwasanaethau sy'n cael arian o'r Gronfa Gofal Integredig yn gadarn?
- A yw'r sefydliad, drwy ei gynrychiolwyr ar y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol, yn sicrhau bod y gronfa'n cael ei defnyddio mewn ffordd sy'n sicrhau'r gwerth mwyaf am arian (er enghraifft, drwy leihau'r costau gweinyddol)?
- A oes dull effeithiol ar waith i reoli tanwariant yn y gronfa yn ystod y flwyddyn?

Trefniadau llywodraethu

- A oes dull ar waith i sicrhau bod y sefydliad yn cael gwybod yn rheolaidd am waith y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol a'i is-grwpiau o ran y gronfa?
- A oes fframwaith rheoli risg cadarn ar waith ar gyfer y gwasanaethau a ariennir drwy'r Gronfa Gofal Integredig, a phwy fydd yn gyfrifol am unrhyw broblemau annisgwyl sy'n codi o ran y prosiectau?

- Sut y mae'r sefydliad a'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol yn cael sicrwydd bod prosiectau cymeradwy'r Gronfa Gofal Integredig yn cael eu rheoli'n effeithiol a bod yr adroddiadau am y prosiectau cymeradwy'n gywir?

Canlyniadau defnyddwyr gwasanaethau

- A yw'r sefydliad yn cydweithio â'i bartneriaid ar y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol i werthuso'r gwahaniaeth y mae'r mentrau a ariennir wedi'i wneud o ran canlyniadau poblogaeth y rhanbarth?
- A yw'r sefydliad yn cydweithio â'i bartneriaid ar y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol i ddangos canlyniadau o safbwynt amlasiantaethol?
- A oes gwasanaethau'n cael eu hariannu'n barhaus drwy'r Gronfa Gofal Integredig a fyddai'n effeithio'n sylweddol ar y sefydliad pe baent yn dod i ben h.y. y rheini y'u hystyrir yn wasanaethau craidd erbyn hyn?
- A yw'r sefydliad yn prif-ffrydio prosiectau'r Gronfa Gofal Integredig sy'n dangos eu bod yn cael effaith gadarnhaol?
- A yw'r sefydliad yn cynorthwyo'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol i hwyluso dysgu ar y cyd yn y rhanbarth i sicrhau bod modd gwella'r dull o ddatblygu a rheoli prosiectau'n barhaus a chyflwyno prosiectau lleol llwyddiannus mewn ardaloedd eraill?
- A yw'r sefydliad yn cynorthwyo'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol i ymgysylltu â rhanbarthau eraill i rannu gwybodaeth ac i ddysgu gwersi o enghreifftiau a phrofiadau eraill o ran y Gronfa Gofal Integredig?

Wales Audit Office
24 Cathedral Road
Cardiff CF11 9LJ

Tel: 029 2032 0500

Fax: 029 2032 0600

Textphone: 029 2032 0660

E-mail: info@audit.wales

Website: www.audit.wales

Swyddfa Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd CF11 9LJ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru